

Симон Монах, који је српску државу придружио Богом благословених краљевина. И Бог, без којег ништа не бива, уреди да српску државу утврде три калуђера, три свеца – Свети Симеон Мироточиви, Свети Симон Монах и Свети Сава.

Када све ово имамо у виду, морамо са благодарношћу узвикнути: каквог ли благослова Божијег, каквог ли путоказа Божијег! Молимо се Богу и Светом Сави да овај печат, који је дубоку утиснут у нашу историју и културу, у нашу душу и у цело биће нашег народа, буде сачуван до краја света и века. У то дубоко верујемо.

Ако се загледамо мало пажљивије у нашу прошлост, видећемо да се наш народ у најсудбоносијим тренуцима обраћао Цркви. Ко је у доба када смо били под Турцима и када смо имали друге невоље, окупљао, тешио и храбрио српски народ, ако то нису радили свештеници и калуђери? Сетимо се, између осталих, само Хаџи Ђере, Хаџи Рувима и ђакон Авакума, ове тројице калуђера који су своје животе дали због оданости народу и бранећи веру и отачаство. Ови примери нас утврђују у истини да су и Свети Сава, и сви други који су просијали из рода нашега, оставили на нама печат народа Божијег. Док смо тај печат са поносом носили, њиме се дичили и њима наше стопе у вери, истини и правди утврђивали, дотле смо живели. Обавезни смо да на данашњи дан кажемо како верујемо да ћемо са тим печатом и надаље живети.

Свети Сава, који је први архиепископ српски, оснивач Српске Цркве, просветитељ нашег народа, који је утемељитељ српског монаштва, оснивач српских школа и болница, градитељ цркава и манастира, као прву врлину, међу многима, имао је смирење. Не заборавимо, да се, и поред свега овога, увек потписивао као *трезни монах Сава*. Не само што се потписивао – таквим је себе увек сматрао. У свим животним периодима, као Растко Немањић, као монах Сава, али и као први српски архиепископ, поступао је по речи Светог јеванђеља, које су га уздигле до небеских врлина, највећих хришћанских врлина које су први степен блаженства, које воде у Царство вечно: *јер сам*

ја крошак и смирен срцем, и наћи ћете њој душама својим (Матеј 11, 29). Смирење је темељ сваке врлине, сваке доброте, али и сваке праве успомене на Светог Саву. Кроз смирење Свети Сава је изградио темељ свога бића и свога постојања, што осам векова нико није могао да сруши, нити ће икад моћи. А многи су настојали, и док је био жив, као и након смрти. И када је Синан паша спалио његове мошти, догодило се оно што је најмање очекивао. Уместо да избрише из сећања Светог Саву и сруши упориште које су у њему имали Срби, још више га је учврстио. Као што је крв мученика, проливена у првим вековима хришћанства, била семе за нове хришћане, тако се и прах спаљених моштију са Врачара развио по свим земљама српским и засија у свакој српској души. Светлост спаљених моштију Светог Саве сија увек и сада на српском Косову – увериће се непријатељи да ће Свети Сава помоћи, схватиће да зло добра не може донети.

Ако се угледамо на Светог Саву и чинимо оно што је он чинио, ширићемо мир, слогу и љубав. Ако овим врлинама будемо учили нашу децу, коју је Свети Сава као и Христос највише волео, слушаћемо како деца по црквама и школама певају: *Да се српска сва срца с њобом уједине, Сунце мира, љубави, да нам свима сине.*

Нека би наше данашње молитве, којима се молимо Светом Сави, помогле да у целом свету и у роду нашем процветају љубав без сенке, нада без поклекнућа и вера без сумње. Молимо те Свети Сава, помози нам својим молитвама и моли Христа Господа за спасење наше, наше деце, нашег народа, наше државе и Цркве. Нека молитве и благослов Светог Саве буду са вама.

Ваш молитвеник пред Господом
и пред Светим Савом
Епископ шумадијски

Дано у престоном Нам граду Крагујевцу
27/14. јануара 2017. године

СВЕТИ

САВА

ЈОВАН
МИЛОШЉУ БОЖИЈОМ ПРАВОСЛАВНИ
ЕПИСКОП ШУМАДИЈСКИ

СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И ВЕРНОМ
СВЕТОСАВСКОМ НАРОДУ ОВЕ БОГОМ ЧУВАНЕ
ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ, БЛАГОДАТ ВАМ И
МИР ОД БОГА ОЦА, БОГА СИНА И БОГА ДУХА
СВЕТОГА И ДА МОЛИТВЕ СВЕТОГ САВЕ БУДУ СА
СВИМА ВАМА

*Свети Сава Србе воли
и за Србе се Боју моли...*

И данас, Богу хвала, као и претходних година, о Савиндану слушамо Светосавску химну из уста наше деце и још усрдније се молимо Богу да благослови нашу децу, нашу омладину, наш народ, да би се, по молитвама Светог Саве и речима Светог владике Николаја – *Срби сложили, обожили и умножили.*

Свети Сава је највећи међу Србима и *најлепше српско дете* на чијем је карактеру, вери, подвигу, љубави, миротворству, као узоритим примерима, узрастао и узроста српски народ у пуноћу Христа Богочовека. Данас је велики празник за Српску Цркву и њен верујући народ. Овај дан празнује и слави сваки храм, сваки манастир, испосница, дом, усамљена колиба. Свети Сава је и школска слава, празник ученика, васпитача, учитеља и професора, дан просвете. Први српски архиепископ уједно је и наш први просветитељ и учитељ, наш *учиџељ ђуџа који води у животи* и доводи до престола Божијег. Њему се данас, као и увек, молимо у нашим топлим кућама и уређеним црквама, али му се обраћају и напаћени, изнурени и понижени Срби у разореним храмовима и задужбинама по полупустим селима и градовима у којима су готово невидљива мањина на Косову и Метохији, у Хрватској, Далмацији, Босни и Херцеговини – *не остави нас ти, Оче наш духовни!* Како си некад *просветио своју оцаџбину и прейородио је Духом Светијим, ђошџујемо те као равна ајосџолима и светџиџељима и молимо: Умоли Христџа Боџа да нам дарује велику милосџи.* Све што јесмо, постали смо тобом који си нас привео Христу и обожио Христом Богочовеком.

У дану који је посвећен Светом Сави добро је преиспитати себе, извршити, како се каже, духовну смотру и проверити: да ли смо увек били уз Светог Саву, да ли смо данас са њим, да се можда нисмо удаљили од вере у Бога коју нам је предао? Ово је прави тренутак да се запитамо да ли смо још увек достојни овог нашег свеца, да се понекад нисмо оглушили о његове савете и поуке, или, не дај Боже, да се нисмо одродили од нашег учитеља и просветитеља? Да ли смо у сваком тренутку достојни да се Свети Сава моли Богу за нас овакве какви јесмо? Утеха је да Свети Сава зна наше

мане и недостатке, али да препознаје и наше жртве, патње, бол и сузе које смо подносили и данас подносимо само зато што смо Срби православне вере, што се нисмо одрекли Бога и што смо деца светосавска.

Овакви какви јесмо, ако са страхом Божијим почнемо да се преиспитујемо, можда можемо и славословити о Светом Сави. Из онога што је проповедао, према врло аутентичним житијима Доментијана и Теодосија, више је него јасно да је сав био у Христу и од Христа. Његов програм су били Јеванђеље, пост и молитва и на основу овог програма врло речито се обраћао свим људима, без обзира на расу, нацију или веру. Служио је Богу и позивао на служење, што је суштинско и најдубље стремљење Светог Саве. Ако овога нисмо свесни, остајемо без јасне представе о њему и нама самима, о времену у којем се налазимо, о могућностима и искушењима која су пред нама.

Овај Свети човек Божију Реч међу Србима и осталим народима могао је неуморно ширити, јер је по овој Речи живео и њу је сопственим примером сведочио. Када је отишао из Србије у Свету Гору, Растко Немањић је имао седамнаест година и одмах се напојио вером са извора воде која тече у живот вечни (Јован 4, 14). На Атосу је тај извор настављао обновљено и препорођено предање Јерусалима и Константинопоља. У годинама, када млади људи истражују и откривају различите сфере слободе, Растко је премудро спознао сласт праве, једине, спасоносне, Богом откривене слободе у Христу. Али, благо које је стекао на Светој Гори, није себично чувао, него је пожелео да га подели са својим народом који је и тада страдао. Знао је да се сваки човек рађа као појединац, али да се потврђује и остварује само служењем конкретної заједници, то јест Цркви.

Као што је Бог призвао Мојсија да свој народ изведе из ропства, тако је упутио и Саву да нас крштава у Име Оца, Сина и Светог Духа, да нас избави из ропства назнања, паганства, празноверја и кривоверја. Поступио је по оном сведочанству јеванђелисте Матеја о Исусу: *А ѓледајући мношџиво народа, сажали се на њих, јер биџаху смеџени и ѓџушџени као овце без ѓасџира*

(Матеј 9, 36). Ето, монах Сава сажали се на свој српски народ.

Свети Сава се током целог свог живота уподобљавао Христу. Све је давао од себе да би Христа задобио и Христом живео. Њиме је себе проверавао, на Њега се угледао, Христа је подражавао и на Христа је свој народ упућивао. И као што је Христос преобразио старог човека, обновио а не поново стварио, тако чини и Свети Сава: српски народ је обновио, боље рећи поново га је родио крстивши га у Име Оца, Сина и Духа Светога. Овом Светом тајном увео је свој народ у свету породицу Православља и тако га подигао са земље на небо.

У свако време Бог уздиже светитеље на корист народу своме. Пре више од осам векова послао нам је Господ угодника којег данас прослављамо – Светог Саву. То је било доба када је нашим саплеменицима таква личност била најпотребнија. Тада је Стефан Немања почео да ствара српску државу. И то какву државу! Државу, која ће, можемо слободно рећи, прослављати Име Божије до судњег дана. Државу, која ће песмом, тамјаном, молитвом, вером, подвижницима и мученицима, прослављати Бога. Државу, која ће бити утемељена на светитељима, било да су прости људи или владари. Има ли од овога нешто што је веће, лепше и драгоценије?! Има ли већег благослова Божијег?!

Добро је разумео и знао Стефан Немања да неће имати јаку државу, док не буде имао јаку Цркву у држави. Недостајало му је снаге и духовне моћи да већ створену државу утемељи у Цркви. Међутим, Господ, без чије промисли ништа не бива, није допустио да ово богоугодно дело пропадне: и израсте лоза од чокота – Христа. Израсте најмилији српски син, израсте Свети Сава. Израсте из врта Пречисте Богородице на Светој Гори Атонској, где расту најлепши кринови рода људског. Није се Свети Сава у Светој Гори учио људском мудровању, ни телесним вештинама, него духовној аскези и мудрости Божијој. Са неба је добио снагу да замисао оца спроведе до краја, створивши самосталну Српску Цркву и српску просвету. Помогао му је брат, Свети краљ Стефан Провеначани, Свети